

Dopad reformy veřejné správy ve Zlínském kraji

Jana Tkáčová

Bakalářská práce
2010

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana TKÁČOVÁ**
Studijní program: **B 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Téma práce: **Dopady reformy veřejné správy ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vysvětlíte základní pojmy z oblasti veřejná správa, objasníte pojem reforma veřejné správy a popište historii veřejné správy.

II. Praktická část

- Analyzujte reformu veřejné správy v ČR.
- Představte vliv reformy na postavení obcí jako samostatných celků ve Zlínském kraji.
- Navrhněte možnosti zlepšení fungování veřejné správy a zhodnoťte efektivnost VS ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah práce: **cca 40**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] GROSPIČ, J., VOSTRÁ, L. et al. Reforma veřejné správy v teorii a praxi. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 408 s. ISBN 80-86473-71-6.
- [2] KÁŇA, P. Základy veřejné správy. 2. doplň. přeprav. vyd. Ostrava: MONTANEX, 2007. 376 s. ISBN 978-80-7225-244-2.
- [3] MATES, P. Reforma veřejné správy: Sborník příspěvků. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 378 s. ISBN 978-80-7357-300-3.
- [4] POMAHÁČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. Veřejná správa. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 278 s. ISBN 80-7179-748-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Petr Šimek**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **6. dubna 2010**
Termín odevzdání bakalářské práce: **21. května 2010**

Ve Zlíně dne 6. dubna 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- Odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně dne 20.5.2010

.....

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užitje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odprá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Nemá-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci popisuji reformu veřejné správy, a to od zrušení národních výborů, které patří mezi její první organizační kroky. V teoretické části objasňuji pojmy z oblasti veřejná správa a její základní rozdělení na státní správu a samosprávu a nezapomněla jsem také na historii veřejné správy, kterou popisuji od roku 1918. V praktické části jsem se převážně zaměřila na reformu veřejné správy a její dopady na postavení obcí a také na přínos této reformy pro občana. V závěru mé práce na základě terénního výzkumu navrhuji opatření ke zvýšení efektivity veřejné správy.

Klíčová slova: správa, veřejná správa, státní správa, samospráva, decentralizace, dekoncentracizace, subsidiarita

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce

In my bachelor thesis I'm describing reform of public administration, from disestablishment of national commission, which belongs to the first organizational steps. In theoretical part I explain terms of public administration and its division into state administration and self-government and didn't forget the history of public administration, which I describe since 1918. In practical part I mainly focus on a reform of public administration and its impact on position of municipalities and also on the benefit of this reform for the citizens. In the conclusion of my thesis based on the field study I suggest measures for increasing effectiveness of public administration.

Keywords: administration, public administration, state administration, self-government, decentralizations, deconcentration, subsidiarity

Mé poděkování patří Mgr. Petrovi Šimkovi za poskytnutí rad, konzultací a odborného vedení při zpracování bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 SPRÁVA	11
1.1 ČLENĚNÍ SPRÁVY.....	12
1.2 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY	19
1.3 HISTORIE ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	19
II PRAKTICKÁ ČÁST	23
2 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY	24
2.1 REFORMA ÚZEMNÍ SPRÁVY	25
2.2 REFORMA ÚSTŘEDNÍ SPRÁVY	27
2.3 REFORMA VÝKONU SPRÁVY	27
2.4 REFORMA VEŘEJNÝCH FINANCÍ	27
2.5 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICE.....	28
3 VLIV REFORMY VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR NA POSTAVENÍ OBCÍ JAKO SAMOSTATNÝCH CELKŮ	33
3.1 OBCE POVĚŘENÉ VÝKONEM STÁTNÍ SPRÁVY	34
3.2 MALÉ OBCE	35
3.3 PROBLÉMY VZNIKLÉ REFORMOU VEŘEJNÉ SPRÁVY	35
3.4 ČLENĚNÍ OBCÍ PODLE ČINNOSTI OBEČNÍCH ÚŘADŮ	36
3.5 POSTAVENÍ OBCÍ	37
3.6 ŘEŠENÍ	38
3.7 ZLÍNSKÝ KRAJ	39
4 EFEKTIVNOST VEŘEJNÉ SPRÁVY VE ZLÍNSKÉM KRAJI	42
5 NÁVRHY KE ZLEPŠENÍ FUNGOVÁNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	50
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	53
SEZNAM OBRÁZKŮ	54
SEZNAM TABULEK	55
SEZNAM PŘÍLOH	56

ÚVOD

Téma bakalářské práce Dopad reformy veřejné správy ve Zlínském kraji jsem si vybrala z toho důvodu, že jsem necelé 4 roky pracovala ve státní správě a potýkala jsem se s problémy reformy veřejné správy jako úředník. V mé práci vysvětluji základní pojmy z oblasti veřejná správa a reforma veřejné správy. Také jsem i nahlédla do historie veřejné správy.

Snažila jsem se popsat dopad reformy veřejné správy, a to zrušením národních výborů, okresních úřadů a také vznikem obcí a krajů. Také zde uvádím negativa, která s sebou tato reforma přinesla.

Mezi cíle mé bakalářské práce patří zjištění efektivity veřejné správy, které jsem provedla formou terénního výzkumu, a návrhy ke zlepšení jejího fungování.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SPRÁVA

Správa je historický pojem a lze ji odvodit ze slova „právo“, doslovně překlad (latinský pojem) znamená „administrativní přísluhování“.

Správa vykonává činnosti spojené s právem – v praxi jsou to správní činnosti, například spravování, starání se, obhospodařování, řízení, udržování, organizování.

Správa je cílevědomá společenská činnost směřující k naplnění a dosažení cíle, který má charakter veřejný nebo soukromý. Obsah a charakter správy určuje správní právní odvětví. Rámec působení správy a rozsah činnosti správy určuje správní řád. Realizace správy se uskutečňuje pomocí účelových právních norem, které určují meze činnosti správy.

Správní subjekt je úřad, organizace, orgán či instituce, který spravuje spravovaný objekt. Správní subjekt je reální instituce, která na základě pravomocí provádí a realizuje činnosti:

- výkonné (živnostenské správa)
- regulační (rozhoduje, řídí, kontroluje)
- obstaravatelské (sociální zabezpečení občanů)

Správní subjekt je charakterizován tím, že má:

- právní subjektivitu
- způsobilost k právům a povinnostem
- způsobilost ke státní správě nebo k samosprávě
- pravomoc k řešení otázek a problémů na daném území a v dané oblasti
- organizační strukturu, která se člení na organizační složky
- výkonné orgány, které vykonávají správní činnosti
- hierarchii – jednotlivé orgány udržují vzájemný vztah nadřízenosti a podřízenosti

Správní subjekt využívá tyto principy rozhodování:

- kolegiální
- monokratické

- územní
- centrální
- volební
- jmenování

Správní subjekt vyvíjí cílevědomou činnost tak, aby spravovaný objekt byl funkční, životaschopný a rozvíjel se v daném prostředí.

V minulosti se správa členila na správu justiční, finanční, vojenskou a policejní. Dnes můžeme správu členit podle několika kritérií, například:

- uskutečňování a realizace správy
- vlastnická práva ke spravovanému objektu [2]

1.1 Členění správy

Členění správy dle vlastnictví ke spravovanému objektu

Vlastnictví ke spravovanému objektu je rozhodující pro členění správy. Podle vlastnických práv ke spravovanému objektu rozdělujeme správu na:

- **správu veřejnou**
- **správu soukromou**

Správa veřejná spravuje věci veřejné nebo spravovaný objekt patří do majetku veřejného. Pak spravovaný objekt je věc veřejná, věc státní, záležitosti veřejné, služby veřejnosti, území obce, území kraje. Na spravovaný objekt má společnost veřejný zájem vymezený veřejným právem.

Pokud však je spravovaným objektem věc soukromá a občan, právnická nebo fyzická osoba, která má vlastnická práva ke spravovanému objektu nebo věci, mluvíme o správě soukromé.

Členění správy dle realizace správy

Správa je realizována a uskutečňována:

- institucí veřejnou (úřad veřejné správy, samosprávní a státní instituce)

- institucí soukromou (soukromá organizace a její zástupci, fyzická nebo právnická osoba).

Veřejná správa

Pojem veřejná správa vznikl v době římského práva (administratio rei publica). Veřejná správa je správa lidské společnosti zorganizované ve státě se státním zřízením.

Veřejnou správou se rozumí:

- správa území (obce, kraje, stát)
- správa věci (veřejného sektoru, ke kterému má veřejnost vlastnická práva; jedná se o věci movité, například dopravní prostředky, a věci nemovité, například pozemky, komunikace.)
- správa záležitostí (veřejné záležitosti, služby veřejnosti, služby občanům)
- správa financí (správa peněžních prostředků, veřejných financí, veřejných rozpočtů)
- správa objektů (užívání veřejných objektů a zařízení, přírodních zdrojů, veřejných informací)

Veřejnou správu charakterizují její funkce:

- mocenská
- ochranná
- organizační
- regulační
- služby veřejnosti

Funkce služeb veřejnosti

Veřejná správa má funkci služby veřejnosti. Veřejná správa slouží k racionálnímu rozvoji společnosti, k řízení společenských problémů, k financování a hospodaření. Patří zde také služby ve veřejném zájmu, a to služby pečovatelské, sociální, ekonomické, finanční atd., které jsou vymezeny veřejným právem.

Systém veřejné správy

Systém veřejné správy je uspořádání činnosti správy dle předem stanovených kritérií a podmínek. Veřejná správa je chápána jako složitý společenský systém s vnějším a vnitřním prostředím. Veřejná správa je dynamický systém, jenž se vyvíjí a ve kterém probíhají regulační procesy. Veřejná správa má prostředí vnější a prostředí vnitřní:

- vnější prostředí veřejné správy je v mnoha oblastech činnosti tvořeno zahraničními a mezinárodními službami podloženými smlouvami bilaterálními a multilaterálními, vytvářející jednotlivé vazby prostředí
- vnitřní prostředí veřejné správy je chápáno jako činnost systému s vazbami ve státě, uvnitř státu a společnosti a ve správní instituci.

Tab. 1 Členění správy

SPRÁVA				
Veřejná správa				Soukromá správa
Státní správa		Samospráva		
Vnitřní státní správa	Územní státní správa	Zájmová samo- správa	Územní sa- mospráva	

Zdroj: [2]

Státní správa

Státní správou se zabývají státopědy a správní vědy. ČR má vlastní správní systém, má své uspořádání veřejné a soukromé správy. Pramenem státní správy jsou především právní normy ústavního práva. Státní správa realizuje státní moc, jsou součástí veřejné správy, má své pravomoci čili kompetence.

Výkon státní správy je uskutečňován:

- ústředními orgány státní správy
- institucemi regionálními, krajskými a místními (podřízené orgány)

Státní správa vystupuje jako ručitel a garant určitého zákonného stavu, vydává správní akta, která jsou právně závazná. Činnost správy v sobě spojuje klasické formy algoritmu činnosti, včetně řízení a regulace. Regulační prvky v procesu řízení státu udržují požadovaný stav v určitých přijatelných mezích.

Činnost státní správy je zaměřena na realizaci státního systému. Jejím cílem je fungování a zabezpečování činnosti státního systému a státního aparátu. Hlavní činnost státní správy je orientována k fyzickým a právnickým osobám, ve prospěch společenského zřízení. Činnost státní správy slouží veřejným zájmům společnosti, služby veřejnosti a službě i ochraně občanů a obran státu. Státní správa je autoritativní, je nezastupitelná a má tyto pravomoci:

- výkonné (zabezpečování státních činností a plnění úkolů)
- zákonodárné (vládní nařízení, právní normy)
- nařizovací (vydání závazných nařízení)
- kontrolní (provádí kontrolu prostřednictvím státního dozoru a státní inspekce)

Stát může zasahovat do systému činnosti samosprávy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a to jen způsobem stanoveným zákonem.

Členění státní správy:

- územní vnitřní správa
- zájmová vnitřní správa

Územní státní správu ČR dále členíme na:

- správu státu
- správu regionů a státní správu krajů
- správu okresů
- místní státní správu

Územní státní správa je vykonávána centrálně a její působnost pokrývá celé území ČR. Územní státní správa má státní moc výkonnou, zákonodárnou a soudní. Česká republika je členěna na jednotlivá území, která podléhají centrální státní správě. Spravujícím subjektem je státní instituce a jí podléhající instituce v regionech, krajích, okresech a obcích. Pro

EUROSTAT (Statistický úřad EU) je k porovnání statistických údajů územní státní správa ČR označena NUTS 0 (velký územní celek NUTS 1).

Vnitřní státní správa

Tato státní správa je v působnosti Ministerstva vnitra České republiky, které je ústředním orgánem správy.

Vnitřní správu vykonávají:

- státní instituce (přímá působnost)
- samosprávné instituce (přenesená působnost)

Tyto samosprávné instituce byly pověřeny výkonem státní správy a vykonávají služby veřejnosti. Ale i specifické činnosti v zájmu občanů ve vztahu k fyzickým a právnickým osobám k zajištění úkolů státních orgánů. Tyto úkoly zajišťují úřady územní samosprávy vykonávající správu v přenesené působnosti. Jedná se o krajské úřady samosprávy, obecní úřady s rozšířenou působností a obecní úřady s přenesenou působností.

Přímá působnost Ministerstva vnitra ČR

V přímé kompetenci jsou instituce státní správy pro vnitřní věci státu. Mezi přímé kompetenci patří tyto záležitosti:

- územní členění státu
- státní symboly
- státní hranice
- pobyt cizinců
- sdružování občanů v politických stranách
- požární ochrana
- státní policie ČR
- zbraně a střelivo
- státní, hospodářské a služební tajemství
- povolování pobytů cizinců
- archivnictví

- služby bezpečnosti státu.

Přenesená působnost výkonu vnitřní správy

Tyto výkony a kompetence vnitřní správy byly převedeny na organizace samosprávy (obce, kraje), které ji vykonávají v následujících oblastech:

- shromažďování občanů
- bezpečnosti a ochrana obyvatelstva
- evidence obyvatel, jména příjmení
- státní občanství
- matrika a matriční úřady
- cestovní doklady
- řidičské průkazy
- vydávání profesního osvědčení pro řidiče z povolání
- přijímání žádostí do ústavu sociální péče
- správní řízení o přestupcích
- evidence motorových vozidel
- evidence a vydávání ohlašovacích a koncesovaných živností
- registrace výcvikového zařízení a autoškol
- schvalování technické způsobilosti motorových vozidel
- sociální zabezpečení potřebných občanů
- legalizace, ověřování opisu listin

Samospráva

Samospráva je slučitelná jen s demokratickým zřízením, představuje decentralizovanou moc (přenos moci z jednoho subjektu na subjekty jiné, nižší), má všeobecnou společenskou podporu.

Samospráva:

- má své volené představitele
- má právní subjektivitu
- hospodaří se svým majetkem dle schváleného rozpočtu

Samospráva je organizace, která spravuje:

- vlastní záležitosti
- záležitosti veřejného zájmu

Samospráva vytváří:

- vztahy vnitřní, které jsou vytvořené správním řádem, členy samosprávy a stanovami; realizuje tak činnost v rámci svého působení
- vztahy vnější (působí mimo rámec organizace samosprávy, hájí své zájmy a působí vůči vnějšímu prostředí, řídí se zákony státu, právními předpisy a vyhláškami).

Samosprávě je dána moc:

- normotvorná (schopnost a právo vytváření vlastních právních norem s nejmenší právní silou, obecní vyhlášky, věstníky krajů, vnitřní řády)
- výkonná (schopnost a právo tvořit, organizovat a řídit činnost samosprávních institucí a jejich orgánů)

Samospráva má kompetence:

- jednat svým jménem
- rozhodovat o správních záležitostech podle své vlastní vůle
- právnické osoby (řádně evidována)
- samostatně rozhodovat o činnosti.

Samospráva je finančně podporována státem, právnickými a fyzickými osobami. Se svými zdroji hospodaří sama, rozhoduje o členění výdajů, jejich výši a hospodaří dle schváleného rozpočtu. Strana příjmu tvoří dotacemi a subvencemi státu, vlastní zdroje a vlastní příspěvky. Stranu výdajů tvoří náklady na výkon činnosti, mzdy, nájmy, náklady s provozem budov a další náklady.

Zájmová samospráva

Zájmová samospráva představuje sdružení občanů se stejnými zájmy a zálibami nebo občanů, kteří mají společné zájmy, cíle nebo stejnou profesi. Představitelé (prezident, předseda, představenstvo, výbor) jsou voleni na volební funkční období.

Samospráva je evidována na MV ČR, zájmovou samosprávu členíme na:

- profesní sdružení
- zájmové sdružení

Územní samospráva je zakotvena v hlavě 7, v zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Stát přenechává v demokratickém zřízení moc územní samosprávě a člení území státu na vyšší územní celky a obce. Územní celky jsou vytvořeny z potřeb veřejného a společenského zájmu a z principů řídit vlastní záležitosti občanů.[2]

1.2 Reforma veřejné správy

Reforma veřejné správy je proces, který pokračuje legislativními změnami – změnou ústavních zákonů a zákonů. [2]

Cílem reformy veřejné správy bylo zvýšení kvality výkonu veřejné správy, její modernizace a informatizace, zvýšení profesionalizace úředníků a v neposlední řadě přiblížení státní správy k občanům uskutečňováním její decentralizace (přenos moci z jednoho subjektu na jiné, nižší) a dekoncentralizace (rozdělení výkonu veřejné správy na více organizačních jednotek v rámci organizační struktury jednoho veřejnomocenského subjektu).[1]

1.3 Historie územní veřejné správy

Od roku 1918 v českých zemích fungoval rakouský model organizace veřejné správy. České země se dělily na země, obce a okresy, kde působila správa se všeobecnou působností. Některé orgány státní správy však využívaly členění podle soudních okresů. Za nejvýznamnější jsou považovány berní úřady.

Československá republika se potýkala s otázkou zemského uspořádání. Tuto otázku by mohla vyřešit snížení počtu zemí v Československu.

Konečným řešením byla zákonná úprava nové organizace územní správy v roce 1920, která vycházela z župního uspořádání. Ukázalo se však, že proti tendencím směřujícím k na-

hrazení dosavadních pěti zemí 20 župami působí jiné tendence dovolující zachování zemského členění. Tyto tendence vyplývaly ze snah o stabilizaci fungování veřejné správy, nedostatku novodobých tradic krajského uspořádání v českých zemích, ze silné identifikace se zemským zřízením zejména na většině moravského území a také složité národnostní struktury Československé republiky. To bylo důvodem rezervovanosti českých politických kruhů k župnímu uspořádání z hlediska vzniku žup s výraznou většinou obyvatelstva německé národnosti.

Z těchto důvodů se župní zákon v českých zemích nerealizoval. Zákon č. 125/1927 Sb., o organizaci politické správy z roku 1927 právně obnovil existující uspořádání. Zde došlo pouze k sjednocení země Moravské a země Slezské. U okresních úřadů se měnilo jen vnitřní uspořádání správy. V období Protektorátu Čechy a Morava změny v územním uspořádání neměly stálý charakter a neovlivnily další vývoj uspořádání.

V roce 1945 se objevily pochybnosti ohledně funkčnosti zemského uspořádání. V té době fungovaly pouze dvě země a tím upadal význam zvláštního stupně veřejné správy. Navíc se uplatňovaly i politické faktory. A to snaha komunistů přizpůsobit územní uspořádání Československé republiky z hlediska její základní struktury organizace územní správy ve východoevropských státech a slabá pozice komunistické strany v zemských orgánech.

V roce 1945 – 1948 bylo okresní uspořádání bez změn. Politické okresy nesou název správní okresy, jejich počet stoupl.

Soudní okresy formálně existovaly, avšak působnost okresních soudů v malých soudních okresech byla přesouvána na jiné okresní soudy. Důvodem bylo snížení počtu obyvatel, chyběly soudci i správní úředníci v jejich územních obvodech. Docházelo ke ztrátě československé státní příslušnosti u osob německé národnosti, což mělo za následek vysídlení.

V únoru roku 1948 převzali moc komunisti. To přispělo k provedení nového krajského zřízení, zákon č. 280/1948 Sb., s účinností od 1. ledna 1949.

V této době v Československu došlo k podstatné reformě okresního uspořádání. Byly zrušeny soudní okresy a počet okresů se zvýšil na 179. Obvody působnosti soudů se ztotožnily s obecními okresy. Správní uspořádání se přizpůsobilo nové situaci v sídelní struktuře, okresní města, která doplnila dosavadní centra, plnila širší funkce v přirozených mikroregionech i mimo správní sféru.

Od roku 1945 probíhaly základní změny systému veřejné správy v oblasti jeho politického základu a vnitřní organizace, došlo ke zrušení samosprávy. Nové národní výbory nahradily předcházející státní orgány. Samosprávné prvky v národních výborech byly postupně odstraňovány. Rok 1950 se do dějin veřejné správy zapsal jako úplný zánik samosprávy.

Nové územní uspořádání bylo realizováno zákonem č. 36/1960 Sb. o územním členění státu. Touto reformou se počet okresů snížil na 75, počet krajů na 7. Hlavní město Praha navíc získalo postavení kraje a národní výbory v jeho deseti městských obvodech obdržely většinu kompetencí okresních národních výborů.

Tato nová územní organizace s sebou přinesla některé problémy. Mezi její problémy může zařadit změnu krajů a okresů. Tento počet okresů a krajů byl nižší než počet přirozených mikroregionálních a mezoregionálních center z hlediska sídlení struktury a funkce území. Přirozená centra zůstala opomenuta.

Toto členění z roku 1960 fungovalo čtyřicet let, neboť zde byly obavy z politických zásahů do systému územní správy.

Dnem 17. listopadu 1989 byla zahájena přeměna veřejné správy na veřejnou správu se zásadami právního státu a demokracie. Po tomto historickém datu byla obnovena obecní správa a tímto vytvořeny předpoklady reálné decentralizaci (určitý rozptyl veřejné moci z hlediska vertikálního, přenáší se pravomoci z orgánů vyšší na nižší). Bohužel na vyšších úrovních samospráva uplatněna nebyla. Okresní národní výbory byly zrušeny a vystřídaly je okresní úřady. Kompetence z krajských národních výborů přešly na ústřední úřady a také i na okresní úřady.

Po vytvoření samosprávy docházelo ke zřizování nových specializovaných orgánů zákony regulujícími státní správu v jednotlivých oborech. Ústřední správní úřady si zřídily detašovaná pracoviště v území. Klesala koordinace výkonu státní správy, nebylo možné uplatnit princip subsidiarity (dává přednost orgánům samosprávy před orgány státní správy) samosprávě.

Zřízení vyšší samosprávy bylo komplikováno různými představami o jejím uspořádání. Byla zde řešena otázka, zda má být vyšší samospráva uskutečňována na zemské nebo krajské úrovni. Nejintenzivnější diskuse byly vedeny v letech 1990 – 1992.

Vyšší samospráva byla zavedena ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků. Tímto ústavním zákonem bylo zřízeno 14 krajů včetně hlavního města Prahy. [1]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY

Vznik ČR v roce 1993 a Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., jsou základem všech reformních změn veřejné správy. Reforma veřejné správy představuje komplexní změnu celého systému správy. Obsah reformy:

- reforma územní veřejné správy
- reforma ústřední státní správy
- reforma výkonu veřejné správy
- reforma veřejných financí [2]

Legislativní základ

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
- zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- zákon č. 132/2000 Sb., o změně některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze
- zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech
- zákon č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech
- zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a její vystupování v právních vztazích
- zákon č. 220/2000 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některých státním fondům

- zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- zákon č. 314/2002Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností [4]

2.1 Reforma územní správy

Reforma územní veřejné správy představuje změnu systému veřejné správy. Postupně byly provedeny reformní změny.

Mezi první kroky patří organizační změny v roce 1990 - zrušení národních výborů, kdy byla obnovena obecní samospráva a stanoveny jejich náplně činnosti.

Vytvořením vyšších územních celků vzniklo 13 krajských územních samospráv a správa hlavního města Prahy.

Přehled krajských územních samospráv a krajská města:

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj (Praha)
- Jihočeský kraj (České Budějovice)
- Plzeňský kraj (Plzeň)
- Karlovarský kraj (Karlovy Vary)
- Ústecký kraj (Ústí nad Labem)
- Liberecký kraj (Liberec)
- Královehradecký kraj (Hradec Králové)
- Pardubický kraj (Pardubice)
- Kraj Vysočina (Jihlava)
- Olomoucký kraj (Olomouc)
- Jihomoravský kraj (Brno)
- Moravskoslezský kraj (Ostrava)
- Zlínský kraj (Zlín).

Obr. 1 Kraje v ČR

Zdroj: [8]

Působnost obecních a krajských úřadů územní samosprávy

Územní reforma byla provedena zrušením okresních úřadů a působnosti byly převedeny na obecní úřady územní samosprávy a krajské úřady územní samosprávy. Zvláštní předpis pověřuje výkonem:

- 388 samosprávních obecních úřadů s výkonem státní správy v přenesené působnosti, které ve svém obvodu vykonávají státní správu (stavební správu, sociální správu, živnostenskou správu a další vybrané činnosti státní správy).
- 205 samosprávních obecních úřadů s výkonem správy s rozšířenou působností, které ve svém obvodu vykonávají činnosti státní správy pro obce a města (všeobecná vnitřní správa, památková péče, sociální zabezpečení a státní sociální podpora, sociální ochrana dětí, správa dopravy, správa životního prostředí, správa zemědělství).[2]

2.2 Reforma ústřední správy

Předpokládá se, že proces reformy bude pokračovat ve směru obsahových změn, výkonu a efektivity správy, sjednocení stejného působení krajské státní správy a územní krajské samosprávy. Znamená to vytvořit podmínky v oblasti právní a finanční.

Provedená reforma veřejné správy se týká ústřední správy. Jedná se o tyto změny a doplňky:

- výkon funkce místopředsedy Vlády České republiky pro reformní změny.
- zřízení Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, který zajišťuje správu majetku státu, kterou vykonávaly okresní úřady (zastupuje stát před soudy, realizuje úkoly související s ukončením činností okresních úřadů),
- zřízení Pozemkových úřadů, které vykonávají činnosti zrušených okresních referátů okresních úřadů. Pozemkový úřad provádí pozemkové úpravy, vytváří podmínky vlastníkům půdy pro racionální hospodaření s půdou.[2]

2.3 Reforma výkonu správy

Reforma výkonu veřejné správy se týká:

- hospodaření (hospodárněji využívány instituce, např. aby jednu otázku v oblasti soudnictví řešil jen jeden soud, ne více soudů)
- modernizace prostředků (používáním moderních prostředků výpočetní techniky a informatiky, internetu a zdokonalováním informační technologií),
- efektivity (zdokonalováním vzdělávání a zvyšováním kvalifikace zaměstnanců veřejné správy, ověřováním jejich vědomostí a dovedností v kvalifikačních zkouškách).

Budou pokračovat změny v obsahu a novelizaci právních norem souvisejících s členstvím v ČR v EU. [2]

2.4 Reforma veřejných financí

Reforma veřejných financí se týká:

- veřejných rozpočtů (změny státního rozpočtu)

- obsahu jednotlivých příjmových a výdajových položek rozpočtu ministerstev a rozpočtu samospráv
- správy veřejných financí (činnosti ministerstva práce a sociálních věcí a ministerstva financí)
- zkvalitňování sociálního zabezpečení (důchodového zabezpečení, sociálního zabezpečení, zlepšení životních podmínek),
- snižování daní a daňové úlevy (pro podnikatele). [2]

2.5 Reforma veřejné správy v České republice

V roce 1990 v Československé republice došlo k prvním změnám v územní veřejné správě (zrušení národních výborů), kdy byla obnovena samospráva obcí zákonem o obcích (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích). Obce získaly majetek a možnost ovlivňovat rozvoj území.

Dalším významným krokem bylo zřízení vyšších územních samosprávních celků – krajů, které zahájily svoji činnost v rámci 1. fáze reformy územní veřejné správy k 1. lednu 2001 (zákon č. 129/2000 Sb., o krajích). Tak byl vytvořen další stupeň samosprávy a učiněn významný krok k zahájení decentralizace státní správy (přenos moci jednoho subjektu na subjekty jiné, nižší). Krajům byla zákonem umožněna zákonodárná iniciativa. Do samostatné nebo přenesené působnosti krajů byly převedeny některé působnosti ústřední státní správy. Zároveň na ně byl též převeden majetek státu a některé zřizovatelské funkce.

Majetek obcí a krajů byl získán na základě zákonů:

- zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí
- zákon č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetků krajů
- zákon č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na obce a kraje, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách

- zákon č. 174/2003 Sb., o přechodu některého nepotřebného vojenského majetku a majetku, s nímž je příslušné hospodařit Ministerstvo vnitra, z vlastnictví České republiky na územní samosprávné celky

K 31.12.2002 byla ukončena činnost okresních úřadů. Jejich působnosti byly převedeny převážně na obce s rozšířenou působností. Na místní a regionální úrovni byla posílena demokracie a samospráva. Tak byl přiblížen výkon státní správy k občanům, neboť byly vyrovnány velikosti správních obvodů a upřednostňovány přirozené územní spádovosti.

Po ukončení 73 okresních úřadů byla většina jejich působnosti k 1.1.2003 přenesena převážně na 205 obcí s rozšířenou působností. Menší část kompetencí zaniklých okresních úřadů byla s účinností od 1.1.2003 přenesena na krajské úřady, kde se jednalo o působnosti, které zpravidla nevyžadují přímý osobní kontakt občanů při vyřizování osobních záležitostí. Z nových úřadů to byl úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových zřízeného na základě zákona k 1.7.2002 v pověření Ministerstva financí, který po 1.1.2003 převzal část působnosti okresních úřadů v oblasti majetkoprávní a plní i další nové úkoly. Dále byly pozemkové referáty okresních úřadů přetransformovány v Pozemkové úřady v pověření Ministerstva zemědělství.

Převodem kompetencí bylo od 1.1.2003 dosaženo lepší dostupnosti veřejné správy pro občany, neboť sídla obcí s rozšířenou působností tvoří přirozená centra správních obvodů. Přenosem prvoinstančního rozhodování v jednotlivých oblastech státní správy na co nejnižší možnou úroveň veřejné správy se převážně většině občanů zjednodušil kontakt s úřady oproti minulosti. Obce s rozšířenou působností vykonávají dva druhy působnosti, samosprávné činnosti pro svou obec a výkon státní správy v přenesené působnosti pro občany ve stanoveném správním obvodu. Z přeneseného výkonu státní správy nyní nově vykonávají agendu obyvatel, vydávají občanské průkazy a cestovní doklady, zajišťují agendu dopravně - správních činností, evidenci vozidel a řidičů, vydávají řidičské průkazy. Dále mimo jiné zabezpečují agendu silničního hospodářství, vodního hospodářství, odpadové hospodářství, ochrany životního prostředí, myslivosti a rybářství, státní správy lesů, živnostenskou agendu a působnost na úseku dávek a služeb sociální péče.

Krajské úřady se v rámci II. etapy reformy staly ve většině správních řízení odvolacím orgánem pro prvoinstanční rozhodování obecních úřadů.

Aby byl zajištěn přechod státní správy (převzetí agend od okresních úřadů), bylo nutné vyřešit personální, materiální a finanční podmínky samosprávních celků. Z důvodu přechodu kompetencí vláda přijala jako řešení zákony a další související podzákoné právní normy. Stát investoval na přípravu budov krajských úřadů a budov úřadů s rozšířenou působností. Bývalý movitý majetek okresních úřadů (nábytek, výpočetní technika) byl převeden na výkon státní správy v přenesené působnosti. V roce 2003 byl samostatně realizován převod software – licencí, datových sad a komunikačních sítí.

K personálnímu zabezpečení výkonu přenášených agend byl zákonem stanoven způsob přechodu výkonu práv a povinností z pracovněprávních vztahů zaměstnanců okresních úřadů na obce s rozšířenou působností, kraje a příslušné dotčené orgány státu, pokud na ně jejich činnost přecházela. Celkem bylo na okresních úřadech 19 050 funkčních míst. Z toho na obce a kraje bylo převedeno 15 060 funkčních míst, na která samosprávy obdržely příspěvek na výkon státní správy. Celkem bylo převedeno 12 429 úředníků. Tímto způsobem bylo přecházejícími zaměstnanci z řad zkušených a kvalifikovaných úředníků pokryto 83% funkčních míst, převedených na výkon samosprávné orgány a tím zajištěna dostatečné pokračování výkonu státní správy. Zástupci samospráv po převzetí působností upozorňovali na nedostatek finančních prostředků k výkonu přenesené působnosti. S tímto problémem se bohužel zaměstnanci státní správy potýkají doposud. Dle mého názoru je prvotním problémem neexistence společné databáze mezi úřady. Tato informační nepropojenost státní správy zvyšuje finanční náklady a je pro úředníka i občana časově náročná. Ministerstva vnitra ve spolupráci s ministerstvem financí a dalšími resorty již tento problém řeší. Vzhledem k realizaci tak zásadní změny ve výkonu veřejné správy lze však přesto průběh realizace II. fáze reformy územní veřejné správy v ČR hodnotit jako úspěšný.

Další pokračování územní reformy veřejné správy souviselo se sladění speciálních správních úřadů s okresní působností se správními obvody obcí s rozšířenou působností. Zde patřila i problematika úpravy hranic krajů. Tato změna se týkala 28 obcí, které projevíly zájem změnit krajskou příslušnost. Změny krajských hranic byly upraveny přijetím zákona k 1.7.2004.

Otázkou zůstalo sladění územní působnosti specializovaných orgánů státní správy a území okresů se správními obvody obcí s rozšířenou působností, ale také i dopady sladění na zákony a legislativní předpisy.

Sladěním mezi okresy se rozumí změna okresní příslušnosti. Jedná se o případy obcí, kdy byly správní obvody obcí s rozšířenou působností vytvořeny přes okresní hranice. Změna okresní příslušnosti se týká celkem 152 obcí, ve kterých žije cca 112 500 obyvatel. Základem územní působnosti je správní obvod obce s rozšířenou působností, kterému se přizpůsobují územní obvody orgánů státu s okresním působností, tzn. že okres vždy bude skladebný ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Okres jako územní jednotka zůstal zachován, neboť místní příslušnost orgánů státu je v řadě právních předpisů vymezena právě územím okresů. V jiných předpisech pak okres slouží k vymezení území, pro které jsou zpracovávány různé koncepce, plány, atd.

Sladění v rámci okresu se týkalo orgánů státu s územní působností menší než je území okresu (např. finanční úřady, detašovaná pracoviště úřadů práce atd.). Také zde platí zásada, že územní působnost orgánů státu je vázána na správní obvody obcí s rozšířenou působností, tj. správní obvod obce s rozšířenou působností zahrnuje jeden a více správních obvodů orgánů státu. Sladění v rámci okresu má za cíl odstranit takové případy, kdy občane územně přísluší do jednoho správního obvodu určitého úřadu, ale spadají do dvou různých správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Princip skladebnosti na této úrovni byl již dodržen v případě vytváření správních obvodů pověřených obecních úřadů.

Potřeba sladění na krajské úrovni je vyvolána existencí dvojího krajského členění. Samosprávné kraje upravuje ústavní zákon č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, kterých je 14. Vedle toho existují kraje dané zákonem č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, kterých je 8. Sjednocení na krajské úrovni by mělo vést ke skladebnosti 8 krajů stanovených zákonem z roku 1960 a 14 vyšších územně samosprávních celků podle zákona z roku 1997. Sladěním není chápáno zvýšení počtu krajských orgánů státu, ale pouze změny v územní působnosti 8 krajů tak, aby se vždy skládaly z 1 až 3 VÚSC.

Přehledné uspořádání veřejné a státní správy by měla sloužit k lepší orientaci občanů a usnadnit jim vyřizování záležitostí na úřadech a i lepší koordinaci činnosti orgánů státu a jejich spolupráce na jednotlivých úrovních.

Na územní samosprávu po přenosu působnosti přešla zodpovědnost za dostupnost vybraných veřejných služeb. Z důvodu minimální potřeby úrovně a dostupnosti služeb pro občana zpracovalo Ministerstvo vnitra podklad k analýze veřejných služeb pro občana. Vláda svým usnesením uložila všem ministrům a vedoucím ostatních ústředních správních úřadů

zpracovat do 31.3.2004 analýzu veřejných služeb vhodných ke standardizaci, ale i dopady na rozpočty krajů, obcí a státní rozpočet. Ministerstvo vnitra zpracovalo svobodnou analýzu a materiál předložila vládě k rozhodnutí o dalším postupu. Připravovaná právní úprava vymezila garanta zabezpečení veřejné služby – kraj nebo obec, základní kvalitativní a kvantitativní parametry veřejných služeb – standardy a finanční podmínky pro garanty veřejných služeb k jejich zabezpečení. To umožnilo optimalizovat způsob poskytnutí veřejných služeb podle místních podmínek.

Mezi další směry reformy veřejné správy patří její dokončení ale i modernizace ústřední státní správy. Zkvalitněním fungování veřejné správy, jako služby občanům, se chtěla Česká republika zařadit po vstupu do Evropské unie mezi její plnohodnotné členy a dokázat tak efektivně spolupracovat na místní a regionální úrovni i na úrovni ústřední státní správy s jejími členskými zeměmi. V současné době se již můžeme vzájemně použít teoreticky, ale i na základě získaných praktických zkušeností. K této výměně informací skutečností dochází v rámci mezinárodní spolupráce na různých úrovních. Například společná pravidelná zasedání státních tajemníků a náměstků ministrů zodpovědných za reformu ve státech Visegrádské čtyřky zahájených v roce 1999 na Slovensku. V návaznosti na tato setkání dochází k pravidelným jednáním zástupců těchto čtyř států ve třech odborných pracovních skupinách. Ty jsou zaměřené jednak na posouzení rozsahu a rozdělení kompetencí státní správy, dále na využívání informačních systémů ve veřejné správě a poslední skupina se věnuje oblasti vzdělávání úředníků státní správy a samosprávy. Česká republika spolupracuje i s dalšími zeměmi v rámci bilaterální spolupráce a to např. se Saskem a Bavorskem. Na základě uzavřených mezinárodních a resortních smluv, např. prostřednictvím schválených programů Phare spolupracujeme v oblasti veřejné správy s Francií, Finskem, Švédskem a Velkou Británií. V rámci dalšího projektu – Matra, zaměřeného na vzdělávání samospráv, je navázána spolupráce s Holandskem.[1]

3 VLIV REFORMY VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR NA POSTAVENÍ OBCÍ JAKO SAMOSTATNÝCH CELKŮ

Základ reformy veřejné správy v České republice byl položen Ústavou České republiky přijatou v procesu rozdělení Československé federace, která nabyla účinnosti k 1.1.1993, kde ve čl. 99 určila, že se Česká republika dělí na obce a kraje.

Se vznikem krajů k 1.1.2001 zároveň vznikly i krajské úřady. Byl zde silný politický motiv a prodlení v naplnění Ústavy. Chyběla zde ucelená koncepce celé reformy veřejné správy a také zde nebyl definován konečný cíl. Obecné prohlášení vládních programů týkající se například efektivity nebo hospodárnosti se až na částečné přiblížení výkonu některé správy občanům nepodařilo naplnit.

Byla nevhodně budovaná sídla krajských úřadů pro určitý počet úředníků, jejich počet byl následně až dvojnásobný. Nebyl stanoven pravidelný zdroj příjmů krajů z daní.

Mezi další chyby můžeme zařadit vznik 14 naprosto nesrovnatelných celků s různou velikostí území a různým počtem obyvatel a také s různým ekonomickým potenciálem. Po zrušení okresních úřadů (74) k 31.12.2002 a po převzetí jejich role koordinátora regionálního rozvoje zejména v malých obcích novými tzv. obecními úřady pověřenými výkonem státní správy ve 3. stupni, se navíc ukazuje, že z hlediska zajištění optimálního regionálního rozvoje jde v případě krajských úřadů o základní prvek velmi vzdálený obcím, u kterého nefunguje subsidiarita (dává přednost orgánům samosprávy před orgány státní správy), zdůrazňovaná zejména strukturami EU a zakotvená i v Charitě místní samosprávy (výkon správních a samosprávných kompetencí tam, kde to nejvíce slouží občanům a je to i hospodářsky nejefektivnější), dobře. Svědčí o tom i to, že zejména menší obce se brání tomu, aby kompetence a finanční prostředky při převádění prostředků programu obnovy venkova byly převáděny na kraje.

Na kraje v České republice přešly poměrné významné kompetence. Ale z minulosti bohužel značně zatížené zadlužeností a zanedbaností.

Jde o tyto čtyři rozhodující oblasti:

- a) školství – střední školy
- b) dopravní obslužnost
- c) správa a údržba komunikací tzv. II. a III. třídy

d) nemocnice, zdravotnictví

Patří zde stamilionové dluhy nemocnic, zanedbanost údržby komunikací, které krajům přináší velké problémy. Tyto problémy se dále přenáší na obce v podobě žádosti o spoluúčast při financování oprav komunikací a spolufinancování ztráty nemocnic.

Bohužel po převodu věcí na kraje stát ztratil ve většině případů zájem o efektivní řešení problémů, dříve kryl tyto největší nedostatky ze státních financí. [1]

3.1 Obce pověřené výkonem státní správy

K 1.1.2003 byly zrušeny okresní úřady (74), které vykonávaly výlučně státní správu v obvodech, které byly přibližně stejně velké s přibližně stejným počtem obyvatel. Tyto okresy vznikly v r. 1960 jako výsledek plánování výstavby socialismu, který se ale v podstatě se osvědčil. Na jejich existenci byla založena v České republice i infrastruktura, dopravní obslužnost, v mnoha případech i sdružování a spolupráce obcí a veškerá organizace další veřejné správy (policie, soudy, finanční úřady, katastrální úřady apod.). Po zrušení okresních úřadů byly jejich kompetence rozděleny mezi nově vytvořené tzv. obecní úřady pověřené výkonem státní správy (205) a mezi krajské úřady (14), některé (velmi omezený počet) byly dokonce postoupeny ministerstvům. Další změny ve struktuře veřejné správy však provedeny nebyly, takže struktura policie, finančních úřadů, soudů atd. je nadále okresní i když v některých případech jsou v místech pověřených obcí 3. stupně pobočky. Došlo tedy pouze k demontáži okresních úřadů. Okresní úřady tedy zanikly, ale okresy pořád zůstávají. Občan již nemůže vyřídit záležitosti na okresních úřadech, ty byly přece zrušeny (kompetence převedeny na obce či kraje). Ale například názvy institucí jako okresní soud nebo okresní správa sociálního zabezpečení zůstává. Domnívám se, že v těchto změnách se občanům určitě špatně orientuje.

V několika případech byly vytvořeny obvody nových obcí pověřených výkonem státní správy tak nešťastně, že zasáhly do stávajících hranic a okresů. Občané mají každý úřad někde jinde (jinde je sídlo úřadu pověřeného výkonem státní správy a jinde je sídlo ostatních reformou nedotčených úřadů). Není však řešen případ, že v mnoha ze 131 nově pověřených obcí (tj. těch, které nebyly sídly okresů) nejsou úřady vůbec. Nikdo neví, jak dále postupovat.[1]

3.2 Malé obce

Po roce 1989 zákony umožnily zvýšení počtu obcí v České republice, prudké zvýšení z 2,5 tis. obcí v r. 1989 na více než 6 tis. obcí dnes. Většinu obcí tvoří převážně malé obce do 1 000 obyvatel.

Tyto malé obce jsou bohužel hospodářsky slabé, neboť výnos rozpočtového určení daní je ovlivněn nízký počet obyvatel, ale i nevýhodným přepočítacím koeficientem. Jejich vlastní rozpočet nestačí ani k budování a ani k údržbě své základní infrastruktury.

V minulosti byl tento problém řešen prostřednictvím státních dotací a prostředků. Obce ale nemají ani uvolněné starosty a žádný úřednický aparát. Dříve pro ně okresní úřady obstarávaly administraci žádostí o dotaci a příspěvky. Ty byly zrušeny, tak to pro ně nedělá nikdo. Pověřeným obecním úřadům na to nikdo nepřidal finanční prostředky ani kompetence ani prostředky a kraje jsou daleko a nedokáží pomáhat v průměru až čtyřem stům malým obcím, které na ně připadají. Tento problém se malé obce snaží vyřešit dobrovolnými sdruženími obcí, ty však většinou mají na svou činnost málo prostředků. [1]

3.3 Problémy vzniklé reformou veřejné správy

- a) rozdílné velikosti obvodů krajů a pověřených obcí, v nichž výkon porušuje princip subsidiarity (dává přednost orgánům samosprávy před orgány státní správy) veřejné správy, obvody nebyly stanoveny odborně
- b) struktura orgánů veřejné správy je na mnoha místech reformě nekompletní a asymetrická
- c) obvody pověřených obcí se nekryjí s obvody okresů a krajů (věc se již z části řeší)
- d) reforma není provázána mezi jednotlivými resorty, zejména mezi MV a MF ČR, takže většina reformních kroků není dostatečně včas pokryta dostatkem finančních prostředků a vše se teprve po spuštění mění, upravuje a doplňuje
- e) na obcích spolu existuje dohromady státní správa a samospráva (v budově obce sídlí jak státní správa tak i samospráva), nejsou přitom definovány přesné podmínky soužití zákonem, volení funkcionáři obcí nemají na kvalitu a způsob výkonu státní správy žádný vliv, musí však státní správu platit (mnohdy i z peněz určených na samosprávu) bez možnosti kontroly, veřejnost je mnohdy vnímá jako osoby, které

jsou za výkon státní správy a jeho kvalitu odpovědné, vedoucí odborů jsou ale jmenováni samosprávnou radou a nemůžeme vyloučit, že mohou nezákonně ovlivňovat prostřednictvím této kompetence výkon státní správy, pak je potřeba dostatečné kontroly a tzv. dobrého řízení a upravit tuto oblast, kde dochází ke střetu státní správy a samosprávy. [1]

3.4 Členění obcí podle činnosti obecních úřadů

Obec a obecní úřad s výkonem správy v základním rozsahu

- obec s obecním úřadem plnící základní samosprávnou funkci
- malý počtem obyvatel
- obvykle s jedním katastrálním územím
- obecní úřad má jednoduchou organizační strukturu
- nezřizuje odbory

Obecní a obecní úřad s výkonem správy v přenesené působnosti

- v ČR je celkem 388 obcí s obecním úřadem s výkonem přenesené působnosti, který vykonává státní správu pro vlastní obec i pro občany dalších obcí (stavebního úřadu, s výkonem pečovatelské služby, s výkonem matričnického úřadu).
- pověřené obecní úřady vykonávají správu v přenesené působnosti
- vedou správní řízení ve svém obvodu v rozsahu stanoveném zákonem
- obce mohou mít i více katastrálních území
- zabezpečují kromě samosprávních záležitostí i činnosti pověřené státem

Obec a obecní úřad s výkonem správy rozšířené působnosti

- v ČR je celkem 205 obcí s obecním úřadem s výkonem správy s rozšířenou působností i pro další obce.
- spravují občanské záležitosti, státní občanství, evidenci obyvatel, matriky, občanských průkazů, cestovních dokladů, motorových vozidel řidičů, vozidel a další záležitosti, jejichž rozsah je určen právními předpisy. Jedná se o sociální oblast dle těchto zákonů:

- zákon č. 117/1995 Sb., dávky státní sociální podpory
- zákon č. 114/1998 Sb., dávky sociální péče
- zákon č. 359/1995 Sb., sociálně-právní ochrana dětí
- vyhláška MPSV č. 182/1991 Sb., o poskytování sociálních služeb.[2]

3.5 Postavení obcí

Za výkon státní správy bohužel doplácí nejvíce bývalá sídla okresních měst, protože převzaly provozně náročná pracoviště výplaty státních sociálních dávek. Ztráta na pracovníka převzatého z okresního úřadu činí v průměru 50 tis. Kč. Tyto náklady se pokrývají ze samosprávy peněz.

Státní správa je vykonávána většinou pouze v zapůjčených budovách, budovy patří státu.

Například Statutární město Zlín z ekonomických důvodů přesídlil část svých odborů z budovy Okresní správy sociálního zabezpečení do bývalé budovy České pojišťovny, kde je vlastníkem Statutární město Zlín.

Malé obce se navíc na úřady v těchto městech obracejí a chtějí, aby tato pro ně obstarávala regionální rozvoj. Tato kompetence na tato města nebyla převedena a nejsou na ni v jejich rozpočtech prostředky.

Obce tzv. II. stupně, kterých je v ČR asi 380, které dosud vykonávaly některé kompetence státní správy a další obce (700), které byly výkonem některých kompetencí pověřeny, které se nestaly sídly obcí pověřenou výkonem státní správy ve III. stupni. Jde o jednoznačně největšího „poraženého“ celé reformy. Už k 1.1.2003 jim byly odňaty kompetence živnostenských úřadů.

Obce tzv. III. typu (tzv. neokresní sídla – 131) – vítěz reformy, získávají postavení tzv. menších okresů. Mnoho z nich dodnes neplní některé úkoly státní správy. Potýkají se s budováním sídel, nalezením kvalitních úředníků, zastupitelnosti úředníků. Z nadšením nad vzestupem vlastní velikosti rády platí za stát budování sídel i nepokryté náklady transformace a nynějšího výkonu státní správy, otázkou je, jak dlouho to ekonomicky unesou. Jediný koho se reforma příliš nedotkla, jsou magistrátní města a hl. město Praha.

Struktura veřejné správy v ČR v některých úsecích veřejné správy je i v Evropě unikát a vyžaduje neprodleně zásah. Není to však neřešitelné, v reformě je nutné pokračovat. Tato struktura brzdí rozvoje podnikání a uplatnění výpočetní techniky.[1]

3.6 Řešení

- sladit obvody veřejné správy
- řešit otázku malých obcí
- zákonem stanovit fungování samosprávných a správních orgánů na jednom úřadě, kde dochází ke střetu státní správy a samosprávy
- dofinancovat obcím výkon nově přenesené státní správy do plné výše
- provázat pokračování reformy mezi resorty
- zjistit, zda kraj může efektivně všechny dané úkoly splnit z úhlu pohledu subsidiarity (dává přednost orgánům samosprávy před orgány státní správy)

Snažit se provést reformu veřejné správy na základě vědeckých teorií řízení s ohledem na historické dopravní vazby na logistiku země i Evropy, na úspornost výkonu veřejné správy a na její účinek, na trendy budoucího rozvoje, na bázi ekonomické, demografické i geografické s využitím nejmodernějších poznatků věd exaktních i sociálních, tak jak byla v posledním dvacetiletí provedena např. v Dánsku, Švédsku, Velké Británii. [1]

3.7 Zlínský kraj

Obr. 2 Okresy ve Zlínském kraji

Zdroj: [9]

Zlínský kraj se nachází na východě republiky, kde jeho východní okraj tvoří hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s krajem Jihomoravským, na severozápadě s Olomouckým a v severní části s krajem Moravskoslezským.

Rozloha: 3 964 km² (čtvrtý nejmenší kraj v republice)

Počet obcí: 304 (z toho 30 měst)

Počet obyvatel: 591 412 (na konci roku 2008)

Hustota zalidnění: 149 obyvatel/km²

Okresy: Kroměříž, Zlín, Vsetín a Uherské Hradiště [9]

Obce s rozšířenou působností (obce III. typu): 13

- Zlín, Otrokovice, Luhačovice, Valašské Klobouky, Vizovice – okres Zlín
- Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž – okres Kroměříž

- Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Klobouky, Vsetín – okres Vsetín
- Uherské Hradiště, Uherský Brod – okres Uherské Hradiště

Obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. typu): 25

- Bojkovice, Broumov-Bylnice, Bystřice pod Hostýnem, Chropyně, Holešov, Horní Lideč, Hulín, Karolínka, Koryčany, Kroměříž, Luhačovice, Napajedla, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Staré Město, Uherský Brod, Uherský Ostroh, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín, Zlín

Vznikem krajů se v České republice vytvořilo 14 nesrovnatelných celků s různou velikostí území a různým počtem obyvatel, ale také s různými ekonomickými potenciály. Stát tyto rozdíly nefinancuje a rozvoj krajů v ČR je nerovnoměrný.

Ve stručnosti jsem si pro porovnání s ostatními kraji v ČR vybrala 3 oblasti: cestovní ruch, průmysl, výzkum a vývoj, informační společnost.

Níže uvádím statistiky za Zlínský kraj (k 31.12.2008):

Cestovní ruch

Zlínský kraj nabízí 352 hromadných ubytovacích zařízení, což činí 12. místo v celé ČR. První místo obsadil Jihočeský kraj v počtu 984 hromadných ubytovacích zařízení a poslední místo obsadil kraj Pardubický v počtu 338 hromadných ubytovacích zařízení.[7]

Postavení Zlínského kraje je v oblasti cestovního ruchu v rámci ČR nelichotivé. V budoucnu by se tato problematika mohla zlepšit např. díky budování infrastruktury nebo zvýšení návštěvnosti nově vytvořených atraktivních míst (např. nový aquapark v Luhačovicích).

Průmysl

Zlínský kraj eviduje 201 podnikatelských subjektů (uvádí se podniky se 100 a více zaměstnanců se sídlem v kraji). Tímto počtem podnikatelských subjektů se kraj umístil na 5. místě v celé ČR. První místo v počtu 248 podnikatelských subjektů obsadilo očekávaně hl. město Praha. Nejméně podnikatelských subjektů v počtu 94 eviduje Karlovarský kraj.[6]

Věřím, že očekávané zlepšení infrastruktury do kraje přiláká nové investory.

Výzkum a vývoj, informační společnost

Výdaje Zlínského kraje na výzkum a vývoj, informační společnost tvoří 1.633 mil. Kč, což představuje 5. místo v rámci ČR. Nejvyšší výdaje vynaložilo hl. město Praha (22.481 mil. Kč), nejméně pak kraj Karlovarský (98 mil. Kč). [5]

4 EFEKTIVNOST VEŘEJNÉ SPRÁVY VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Ke zjištění znalostí občanů Zlínského kraje v oblasti reformy veřejné správy a znalosti státní správy jsem provedla terénní šetření formou dotazníku.

Dotazník identifikoval pohlaví respondenta, jeho věk a dosažené nejvyšší vzdělání. Obsahoval 7 otázek z oblasti veřejné správy a také otázku, zda respondent je nebo byl zaměstnanec státní správy.

Tohoto sociologického šetření se zúčastnilo celkem 104 respondentů ve věku od 17 let. Vyplněné dotazníky jsem rozdělila na 2 skupiny, na skupinu současných nebo bývalých zaměstnanců státní správy (18), kteří by problematiku reformy veřejné správy měly znát, neboť se s ní setkávají nebo setkávali každodenně. A druhou skupinu tvořili respondenti, kteří v této oblasti nikdy nepracovali (86.).

Terénní výzkum jsem vyhodnotila dle vzdělání respondentů. Výsledky jsem zpracovala do tabulky a grafu, kde modrá barva znázorňuje správné odpovědi a červená barva nesprávně zodpovězené otázky.

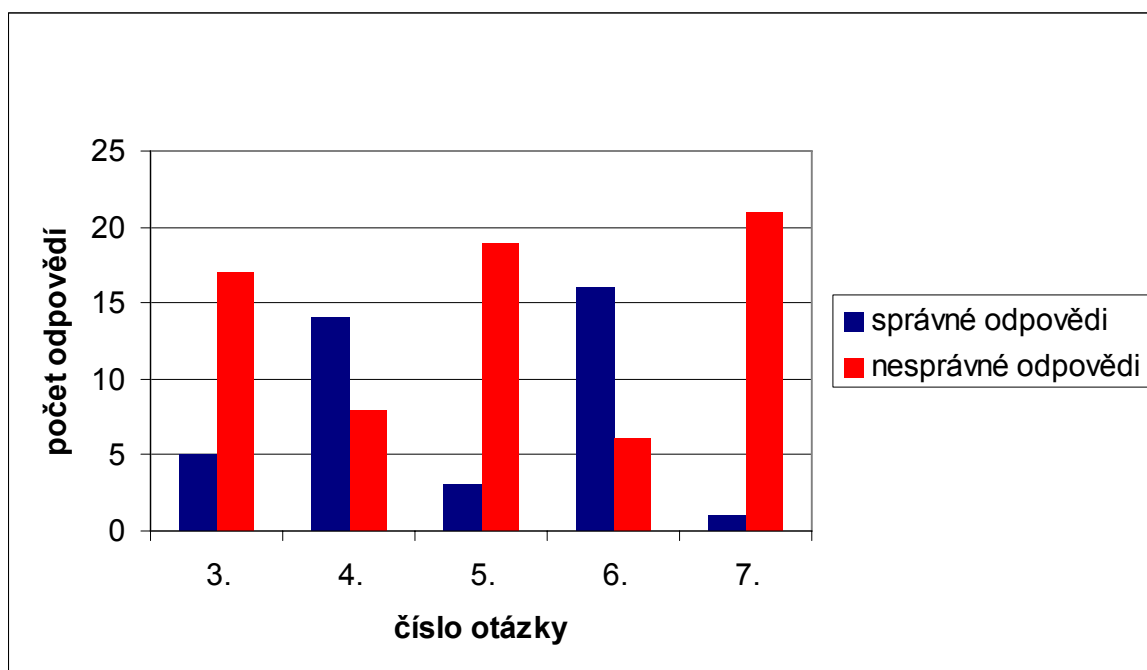
Závěr je následující:

Základní vzdělání

Tab. 2 Základní vzdělání

číslo otáz- ky	správné odpovědi	nesprávné odpově- di
3.	5	17
4.	14	8
5.	3	19
6.	16	6
7.	1	21

Zdroj: vlastní

Obr. 3 Znalost VS – základní vzdělání

Zdroj: vlastní

Respondentů se základním vzděláním se zúčastnilo 22 studentů (budoucí maturanti) střední průmyslové školy v Uherském Brodě.

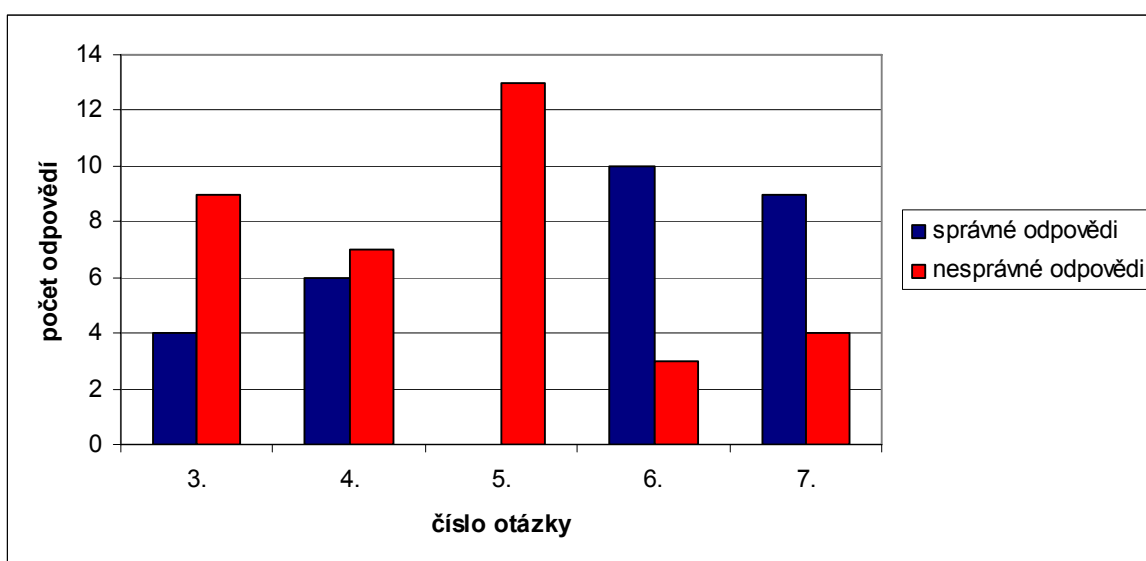
Budoucí maturanti znali převážně správnou odpověď na otázku č. 4 a otázku č. 6. U otázky č. 7 znal odpověď jen jeden student. Otázka č. 3 a otázka č. 5 byla studenty zodpovězena spíše nesprávně.

Vyučen

Tab. 3 Vzdělání - vyučen

číslo otázky	správné odpovědi	nesprávné odpovědi
3.	4	9
4.	6	7
5.	0	13
6.	10	3
7.	9	4

Zdroj: Vlastní

Obr. 4 Znalost VS – vzdělání vyučen

Zdroj: Vlastní

Respondentů se vzděláním vyučen se zúčastnilo 13.

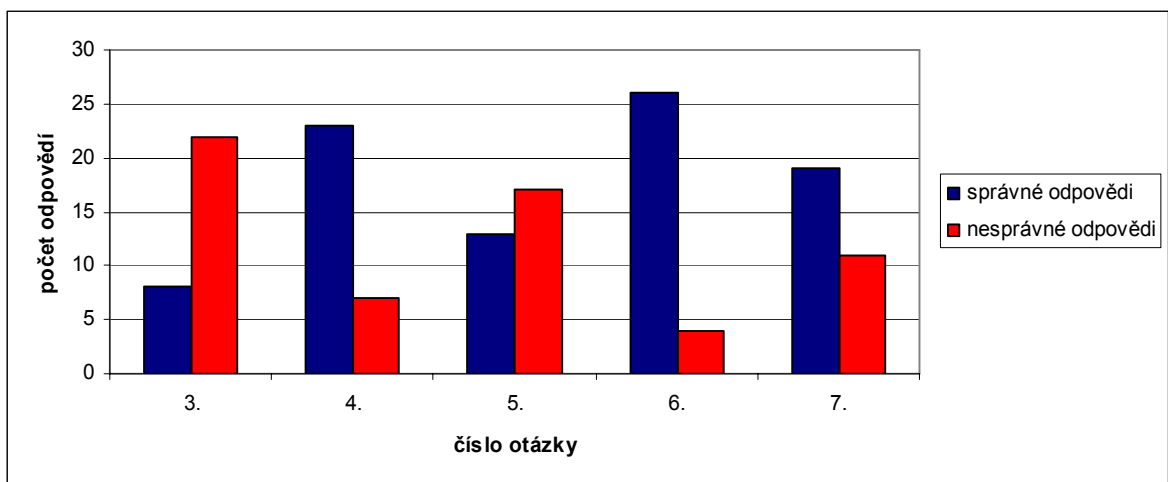
Na otázku č. 5 neznal odpověď bohužel žádný respondent. Na otázku č. 6 znalo správnou odpověď 10 respondentů ze 13. Otázka č. 4 byla zodpovězena polovinou oslovených respondentů. Otázka č. 3 a otázka č. 7 znalo správnou odpověď jen třetina dotázaných.

Středoškolské vzdělání

Tab. 4 Středoškolské vzdělání

číslo otázky	správné odpovědi	nesprávné odpovědi
3.	8	22
4.	23	7
5.	13	17
6.	26	4
7.	19	11

Zdroj: Vlastní

Obr. 5 Znalost VS – středoškolské vzdělání

Zdroj: Vlastní

Respondentů se středoškolským vzděláním se mého šetření zúčastnilo 30.

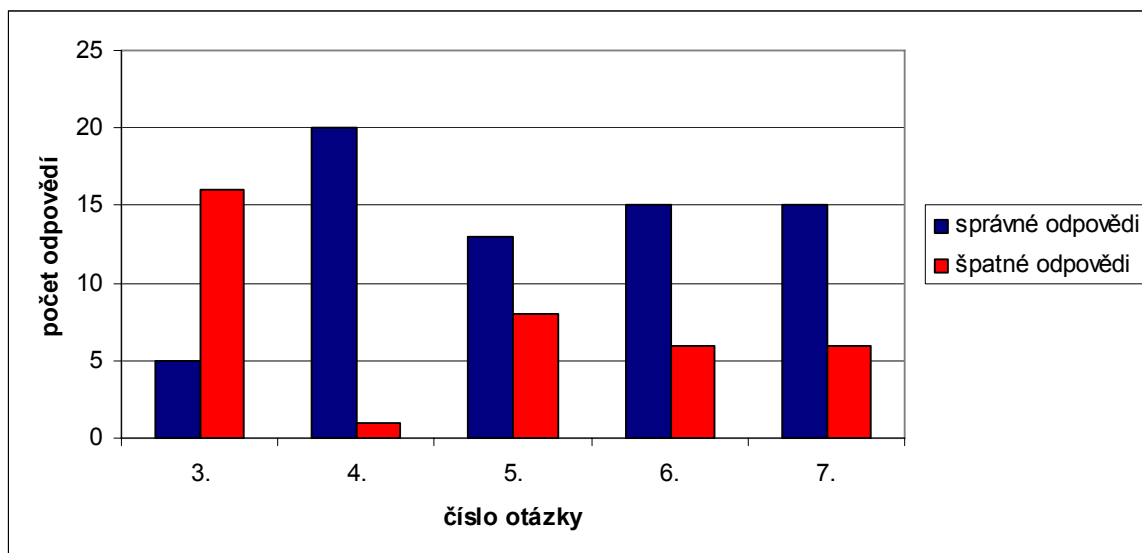
Na otázku č. 3 znalo správnou odpověď jen 8 z 22 středoškoláků. Otázka č. 4, 6, 7 byla zodpovězena více jak polovinou dotázaných správně a na otázku č. 5 znala správnou odpověď jen polovina dotázaných.

Vysokoškolské vzdělání

Tab. 5 Vysokoškolské vzdělání

číslo otázky	správné odpovědi	nesprávné odpovědi
3.	5	16
4.	20	1
5.	13	8
6.	15	6
7.	15	6

Zdroj: Vlastní

Obr. 6 Znalost VS – vysokoškolské vzdělání

Zdroj: Vlastní

Respondentů s vysokoškolským vzděláním se mého šetření zúčastnilo 21.

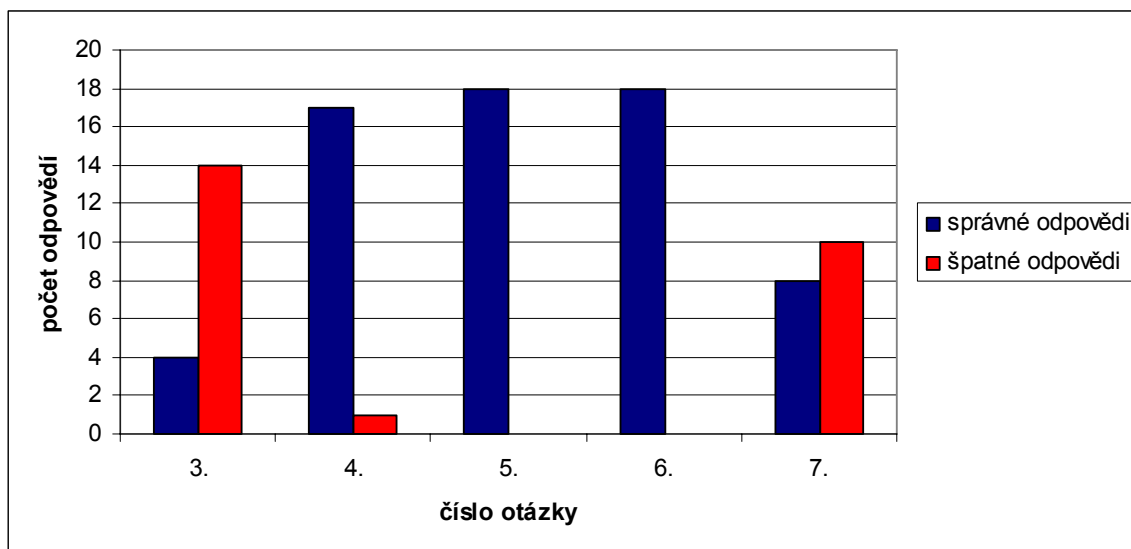
S vyšším vzděláním se počet správných odpovědí zvyšuje, ale na otázku č. 3 znalo správnou odpověď jen 5 z 21 oslovených. Na otázku č. 4 znal správnou odpověď skoro každý respondent s vysokoškolským vzděláním. Ostatní otázky byly zodpovězeny z větší poloviny správně.

Bývalý či současný zaměstnanci státní správy

Tab. 6 Úředníci státní správy

číslo otázky	správné odpovědi	nesprávné odpovědi
3.	4	14
4.	17	1
5.	18	0
6.	18	0
7.	8	10

Zdroj: Vlastní

Obr. 7 Znalost VS – úředníci státní správy

Zdroj: Vlastní

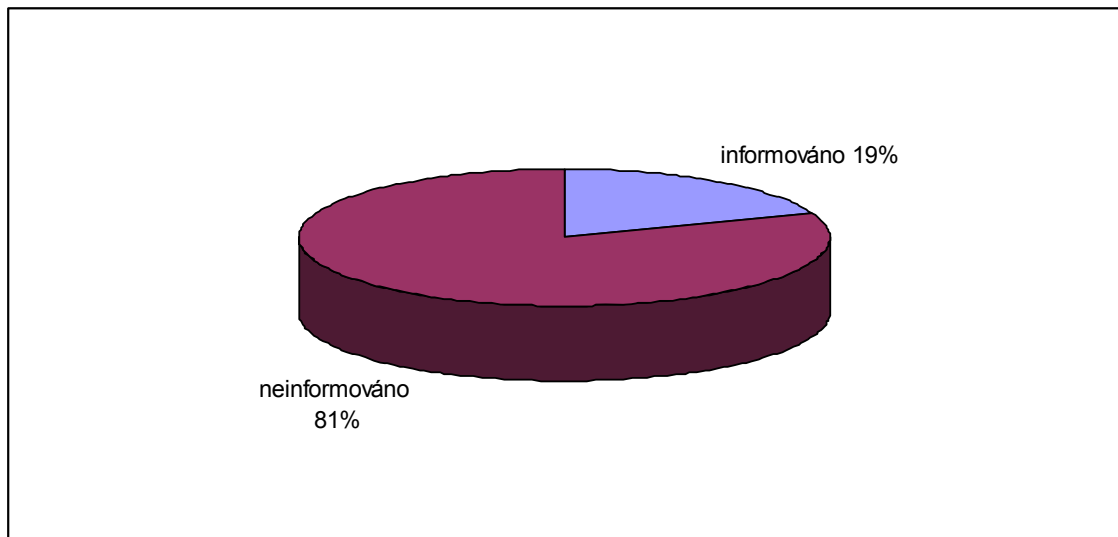
Bývalí či současný zaměstnanci státní správy se mého dotazníků zúčastnili v počtu 18.

Očekávala jsem, že všechny otázky budou zodpovězeny správně, neboť dotázaní jsou nebo byli zaměstnanci státní správy, kteří se v této problematice pohybují a také skládají v této oblasti zkoušky odborné způsobilosti. Ta je kvalifikační podmínkou pro úředníky státní správy.

Otázku č. 3 zodpovědělo správně jen 4 z 18 respondentů. Otázka č. 4, 5 a 6 byla zodpovězena téměř všemi respondenty správně. Ale otázka č. 7 byla zodpovězena jen 8 z 18 respondentů správně.

Dále jsem do grafu zpracovala, jak byli respondenti (104) mého šetření informováni ohledně reformy veřejné správy a o jejím obsahu.

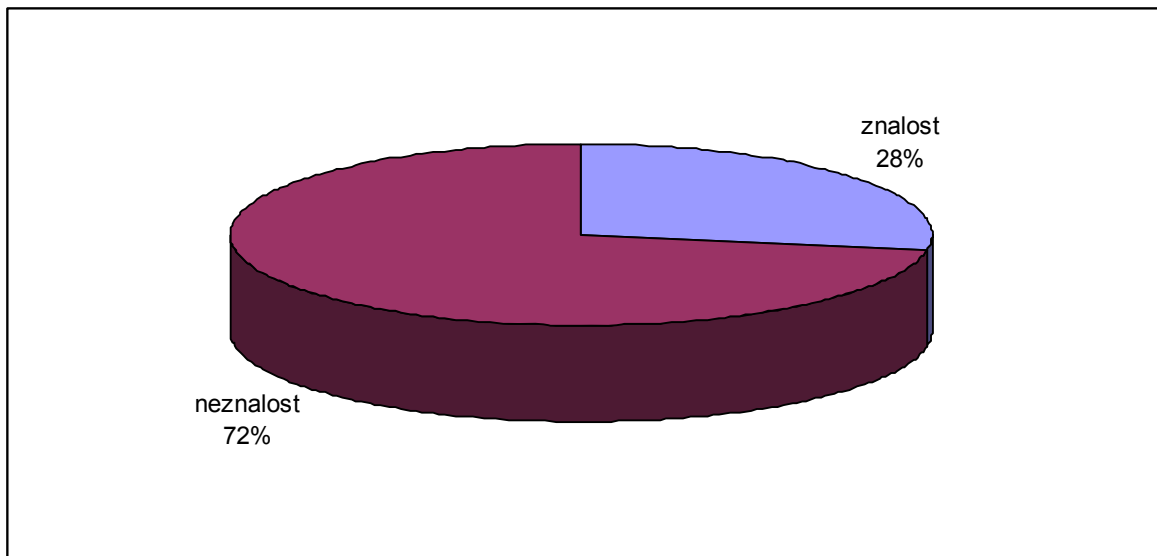
Výsledky jsou následující:

Obr. 8 Informovanost v oblasti reformy VS

Zdroj: Vlastní

Ve výšečovém grafu vidíme, že informovanost v oblasti reformy veřejné správy u mých respondentů byla velmi nízká, z celkového počtu respondentů bylo informováno jen 20, což činí 19 %.

Obr. 9 Znalost obsahu reformy VS

Zdroj: Vlastní

Bohužel jen 29 respondentů znalo obsah územní reformy, což činí ze 104 oslovených respondentů 28 %.

Dle mého průzkumu ve Zlínském kraji byla informovanost ohledně reformy veřejné správy dost nízká. Respondenti špatně odpovídali na otázku č. 3 a č. 7. Ostatní otázky byly zodpovězeny z 50 % správně.

Znalost této oblasti není vysoká. Finanční náklady na státní správu nejsou malé. Z mého pohledu pro občany přínos reforma VS měla a má a je proto škoda, že obecné povědomí o ní je na výše uvedené úrovni.

5 NÁVRHY KE ZLEPŠENÍ FUNGOVÁNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

Na základě sociologického průzkumu a jako bývalý úředník státní správy (živnostenské správy) navrhuji následující opatření, které by dle mého názoru měly přispět ke zvýšení efektivity veřejné správy nejen ve Zlínském kraji ale i ve všech krajích České republiky.

Jako první krok bych zvolila povinné zavedení základních znalostí z oblasti veřejné správy již na základní školy ale i také na středních školách či učilištích, což spadá do kompetence ministerstva školství a kultury. To by vedlo k lepší orientaci občanů při řešení nejrůznějších životních situací ve vztahu k veřejné správě. Ať chceme nebo nechceme s veřejnou správou se setkávat budeme, např. změníme bydliště, potřebujeme vyřídit pas či postavit dům atd. A naše první kroky povedou na tyto instituce. Pokud se občané budou lépe orientovat v oblastech veřejné správy, nebude již potřeba takových počtů úředníků, kteří radí občanům, kde a jak zařídit potřebné záležitosti.

Jako další krok bych navrhovala obsazení pozici úředníka jen s vysokoškolským vzděláním a pravidelné přezkoušení z oblasti, ve které se daný úředník pohybuje. Toto opatření by také znamenalo finanční náklady, ale věřím, že je to investice, která se brzy vrátí.

Samozřejmě také navrhuji v případě další reformy lepší informovanost občanů, neboť dle mého průzkumu byli velmi málo informováni o těchto změnách.

K efektivitě veřejné správy by také přispěla provázanost databáze systémů veřejné správy, která by s sebou také nesla prvotní finanční zátěž. Tato změna by přinesla efekt, kdy občan na jednom místě úřadu zjistí veškeré potřebné informace k vyřízení své žádosti a nemusí vážit cestu na další instituce. Úředníkovi tímto odpadne dotazování u dalších orgánů, administrativní zátěž. Zde okamžitě vidíme přínos nejen pro úředníka ale i pro občana.

Těmito navrhovanými opatřeními vidím zvýšení efektivity veřejné správy. Instituce by byly obsazovány kvalifikovanými úředníky, kteří by občanům poskytovali profesionální služby. Úřady by již netvořily pracovní místa k informovanosti občanů, neboť občané se již v této oblasti budou umět orientovat.

ZÁVĚR

Touto bakalářskou prací jsem chtěla poukázat na dopad reformy veřejné správy ve Zlínském kraji a také na znalosti občanů Zlínského kraje v této oblasti.

Z mého terénního výzkumu formou dotazníku bylo zjištěno, že občané byli málo informováni ohledně této reformy a jejich znalosti v oblasti veřejné správy jsou na nízké úrovni. Jak se ukázalo, informovanost v této oblasti se liší vzděláním občanů. Proto také navrhuji tuto stránku zlepšit zavedením základních znalostí veřejné správy již do osnov základních škol.

Pokud by byla některá z mnou navrhovaných opatření ke zvýšení efektivity veřejné správy zrealizována, předpokládám, že její výsledek by byl viditelný v rychlejším odbavení žádostí občanů a jejich zvýšená spokojenost s fungováním veřejné správy. Toto lze vyhodnotit na základě nového terénního výzkumu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] GROSPÍČ, J., VOSTRÁ, L. et al. *Reforma veřejné správy v teorii a praxi*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 408 s. ISBN 80-86473-71-6.
- [2] KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 2. doplň. přeprac. vyd. Ostrava: MONTANEX, 2007. 376 s. ISBN 978-80-7225-244-2.
- [3] MATES, P. *Reforma veřejné správy*. Sborník příspěvků. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 378 s. ISBN 978-80-7357-300-3.
- [4] POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 278 s. ISBN 80-7179-748-0.
- [5] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2009. Výzkum a vývoj, informační společnost. Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2008*. Dostupný z: <http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/721011-09--05>.
- [6] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2009. Průmysl, energetika, stavebnictví. Základní ukazatele průmyslu podle krajů v roce 2008*. Dostupný z: <http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/721011-09--09>.
- [7] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2009. Cestovní ruch. Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu podle krajů k 31.12.2008*. Dostupný z: <http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/kapitola/721011-09--10>.
- [8] Oficiální portál pro podnikání a export. Regionální uspořádání a regiony soudržnosti v ČR. *Kraj v ČR*. [cit.16.10.2009]. MMR. Dostupný z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-usporadani-a-regiony/1001179/9043/?rtc=2>.
- [9] Portál Zlínského kraje. Charakter Zlínského kraje. *Okresy ve Zlínském kraji*. Dostupný z: <http://www.kr-zlinsky.cz/docDetail.aspx?nid=3581&docid=27939&doctype=ART&did=3658>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MV	Ministerstvo vnitra
MF	Ministerstvo financí
ČR	Česká republika
VS	Veřejná správa
VÚSC	Vyšší územní samosprávný celek
EU	Evropská unie

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Kraje v ČR.....	26
Obr. 2 Okresy ve Zlínském kraji	39
Obr. 3 Znalost VS – základní vzdělání.....	43
Obr. 4 Znalost VS – vzdělání vyučen.....	44
Obr. 5 Znalost VS – středoškolské vzdělání.....	45
Obr. 6 Znalost VS – vysokoškolské vzdělání.....	46
Obr. 7 Znalost VS – úředníci státní správy.....	47
Obr. 8 Informovanost v oblasti reformy VS.....	48
Obr. 9 Znalost obsahu reformy VS.....	49

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Členění správy	14
Tab. 2 Základní vzdělání	43
Tab. 3 Vzdělání - vyučen	44
Tab. 4 Středoškolské vzdělání	45
Tab. 5 Vysokoškolské vzdělání	46
Tab. 6 Úředníci státní správy	47

SEZNAM PŘÍLOH

P I Dotazník v oblasti reformy veřejné správy

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK V OBLASTI REFORMY VEŘEJNÉ SPRÁVY

Dotazník v oblasti reformy veřejné správy

(místo: Zlínský kraj)

Pohlaví muž žena

Věk 17-25 26-30 31-40 41-50 51 – 60 60 a více

Vzdělání základní vyučen středoškolské vysokoškolské

Zaměstnanec státní správy: ANO NE bývalý zaměstnanec

1.) Víte, co zahrnuje obsah územní reformy kolem roku 2001? ANO NE

2.) Byl jste předem informován o této reformě? ANO NE

3.) Mezi první kroky územní reformy patří:

- a) zrušení národních výborů b) zrušení okresních úřadů

4.) Na jaké instituce byly převedeny kompetence zrušených Okresních úřadů?

.....

5.) Vyjmenujte aspoň 2 oblasti, které spadají pod přenesenou působnost obcí:

.....

6.) Místní poplatky obce jsou záležitostí samosprávy obce nebo státní správy vykonávané obcí?

a) obce

b) státní správy vykonávané obcí

7.) Případnou škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím ve věci vydání „stavebního povolení“ nese stát nebo obec?

a) Stát

b) obec